

Sygn. akt III K 428/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2015 r.

Sąd Rejonowy Lublin- Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku III Wydział Karny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Dorota Saczewa

przy udziale Protokolanta : Ewy Urban, Patrycji Matys, Elwiry Winiarskiej, Agnieszki Bończoszek

w obecności Prokuratora: Małgorzaty Korby

po rozpoznaniu w dniach 23 września 2015r., 27 października 2015r., 18 listopada 2015r., 18 grudnia 2015r., 25 stycznia 2016r., 24 lutego 2016r. sprawy

M. K., urodzonego (...) w L., syna W. i A. z domu K.,

oskarżonego o to, że:

w okresie czasu od 9 marca do 30 kwietnia 2011r. w L. przy ul. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, poprzez wprowadzenie w błąd pracowników stacji paliw, co do zamiaru zapłaty za zakupiony towar w postaci oleju napędowego oraz (...), doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem firmę (...) z siedzibą w K. przy ul. (...) w kwocie łącznej 72.849, 65 złotych,

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

I. oskarżonego **M. K.** uznaje za winnego tego, że w okresie od dnia 7 marca 2011r. do 29 kwietnia 2011r. w L. przy ul. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, poprzez wprowadzenie w błąd pracownika pokrzywdzonego co do zamiaru zapłaty za zakupiony towar w postaci oleju napędowego i (...), doprowadził właściciela firmy (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 72.849, 65 złotych, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na mocy art. 286 § 1 k.k. skazuje go na karę 1/jednego/ roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu na okres próby 3/trzech/ lat;

III. na mocy art. 33 § 2 k.k. orzeka wobec oskarżonego karę grzywny w wymiarze 150 /stu pięćdziesięciu/ stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 /dziesięć/ złotych;

IV. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 70 /siedemdziesiąt/ złotych tytułem wydatków postępowania i 480 /czteryście osiemdziesiąt/ złotych tytułem opłaty.

o.o.1.Sygn. akt. III K 428/ 15

UZASADNIENIE

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. od 2003r. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą (...). Przedmiotem jego działalności było przede wszystkim świadczenie usług transportowych. Początkowo oskarżony posiadał jeden ciągnik siodłowy z naczepą, a

w związku z rozwojem firmy wykonywał swe usługi mając kilkanaście takich pojazdów, zatrudniając kierowców. Do 2007r. prowadzona przez niego firma uzyskiwała dochody, lecz od 2008r. zaczęła przynosić straty. M. K. nie regulował swoich należności wobec ZUS-u, urzędu skarbowego, firm leasingowych i banków. Pomimo to, nadal prowadził tą działalność, zawieszając ją dopiero w listopadzie 2015r. (dowód: częściowo wyjaśnienia oskarżonego k. 264- 265, zeznania świadków: M. W. k. 269, M. Ś. k. 299, zaświadczenie o wpisie do ewidencji k. 37, 146- 149, pisma ZUS k. 61, 63, pisma III Urzędu Skarbowego k. 91- 98).

Od czerwca 2010r. oskarżony kupował olej napędowy do samochodów ciężarowych między innymi na stacji paliw przy ul. (...) w L., której właścicielem był W. G. prowadzący firmę (...) z siedzibą w K.. M. K. przez kilka miesięcy kupował u pokrzywdzonego paliwo na kwotę 20- 30 tysięcy tygodniowo płacąc za nie bezpośrednio po zatankowaniu, gotówką lub kartą. Z tego powodu, zarówno dla właściciela firmy, jak i zajmującego się finansami W. G. księgowego S. K., stał się wiarygodnym klientem (dowód: zeznania świadków: S. K. k. 49, 265- 267, W. G. k. 275- 277).

M. K. nie informował pokrzywdzonego, ani zatrudnionych przez niego pracowników o złej kondycji finansowej jego firmy. W dniu 16 grudnia 2010r. zwrócił się do W. G. o umożliwienie mu tankowania z odroczonym terminem płatności. W piśmie tym wskazał, że działa na rynku od 2003r., specjalizuje się w transporcie na trasie Polska- W.-Polska, posiada osiem zestawów ciągnik- naczepa, jego zapotrzebowanie na paliwo wyniesie 5000- 15000 litrów w ciągu miesiąca, dołączył kserokopie NIP, REGON i wpisu do ewidencji (dowód: zeznania świadków: S. K. k. 49, 265- 267, W. G. k. 275- 277, R. S. k. 277, T. W. k. 283, J. B. k. 291- 292, pismo k. 107).

W dniu 3 stycznia 2011r. W. G. podpisał z oskarżonym umowę, w oparciu o którą zobowiązał się do zaopatrywania pojazdów M. K. w paliwa na zasadach bezgotówkowych. Odbiorca zobowiązany był do uiszczenia zapłaty w terminie 14 dni od wystawienia faktury. Od początku współpracy na zasadach określonych w umowie oskarżony spóźniał się z regulowaniem należności. Najpierw opóźnienia te były stosunkowo krótkie, kilkudniowe, potem dłuższe. Z związku z tym S. K. uzależnił zgodę na tankowanie pojazdów oskarżonego od uiszczenia poprzednich zaległości, bądź wyrażał zgodę na wydawanie paliwa na mniejszą kwotę, po wpłaceniu większej ilości gotówki. Oskarżony za okres od stycznia 2011r. do początku marca 2011r. zapłacił należności wynikające z wystawionych faktur. (dowód: zeznania świadków S. K. k. 49, 265- 267, R. S. k. 277, T. W. k. 283, J. B. k. 291- 292, umowa k. 108- 109).

W okresie od 7 marca 2011r. do 29 kwietnia 2011r. oskarżony kupując u W. G. paliwo w postaci oleju napędowego i (...) na odroczony termin płatności nie uiszczył należności za zakupiony towar w łącznej kwocie 72.849, 65 złotych. Nie zapłacił za zakupione paliwo: w dniach 7- 8 marca 2011r.- kwoty 13.438, 65 zł. wynikającej z faktury VAT Nr (...) dotyczącej: (...)w części, (...), (...), (...), w dniach 14- 15 marca 2011r.- kwoty 24.407, 61 zł. wynikającej z faktury VAT Nr (...) dotyczącej (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), w dniu 21 marca 2011r.- kwoty 1496, 92 zł wynikającej z faktury VAT Nr (...) dotyczącej w części (...), (...), w dniach: 1- 7 kwietnia 2011r. kwoty 17.517, 76 zł. wynikającej z faktury VAT Nr (...) dotyczącej (...), (...), (...), (...), (...), (...), w dniach 13- 15 kwietnia 2011r.- kwoty 8.045, 68 zł. wynikającej z faktury VAT Nr (...) dotyczącej (...), (...), w dniu 18 kwietnia 2011r. kwoty 4.032 zł. wynikającej z faktury VAT Nr (...) dotyczącej (...) i w dniu 29 kwietnia 2011r. kwoty 3.911, 04 zł. wynikającej z faktury VAT Nr (...) dotyczącej (...) (dowód: zeznania świadków S. K. k. 49, 265- 267, 291, W. G. k. 275- 277, faktury i dokumenty WZ k. 3-36, zestawienie niezapłaconych faktur k. 270).

W związku z nieuregulowaniem tych należności S. K. uzależnił zgodę na dalsze tankowanie pojazdów oskarżonego od spłaty przez niego większej ilości gotówki. M. K. nie dokonał takiej wpłaty i przestał zaopatrywać swe samochody w paliwo na stacji (...) przy ul. (...). S. K. wielokrotnie dzwonił do oskarżonego, chcąc upomnieć się o zwrot pieniędzy. Jego interwencje nie odniosły jednak żadnego skutku. M. K. unikał kontaktu z księgowym pokrzywdzonego, nie

odbierał jego telefonów. Kiedy mężczyzna zadzwonił do oskarżonego z numeru, którego on nie znał, ten odebrał, lecz nie chciał z nim rozmawiać i nie podjął żadnych starań zmierzających do spłaty zadłużenia.

M. K. w okresie od 7 marca 2011r. do 29 kwietnia 2011r. dokonując zakupu paliwa na stacji przy ul. (...) w L., wprowadził pracownika pokrzywdzonego- S. K. w błąd co do zamiaru zapłaty za nabyty towar. W rzeczywistości, nie zamierzał uiszczyć należności za zakupiony na odroczony termin płatności olej napędowy i (...) i doprowadził właściciela

firmy (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 72.849, 65 zł. (dowód: zeznania świadków S. K. k. 49, 265- 267, W. G. k. 275- 277).

W dniu 27 maja 2011r. pokrzywdzony złożył do sądu pozew o zapłatę. Sąd Rejonowy Lublin- Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku VIII Wydział Gospodarczy w sprawie sygn. akt VIII GNc 2591/ 11 nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 7 czerwca 2011r. nakazał pozwanemu M. K. zapłacić powodowi łączną kwotę 72.849, 65 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od upływu terminu płatności każdej z należności. Orzeczenie to jest prawomocne. Egzekucja przeciwko dłużnikowi okazała się bezskuteczna (dowody z dokumentów k. 38, 72- 90, 104- 106).

Oskarżony prowadził działalność gospodarczą w zakresie usług transportowych do 2015r. Mimo to nie nawiązał kontaktu z pokrzywdzonym, nie czynił też żadnych starań, aby przynajmniej częściowo spłacić zadłużenie. Po wpłynięciu do Sądu aktu oskarżenia M. K., w toku postępowania mediacyjnego, zawarł z W. G. porozumienie, w którym zobowiązał się do zapłaty kwot po 3000 złotych miesięcznie, nie wywiązał się jednak z jego warunków, uiszczając jedynie 2.500 złotych (dowód: częściowo wyjaśnienia oskarżonego k. 265, zeznania świadków S. K. k. 265- 267, 291, W. G. k. 275- 277).

M. K. ma 41 lat, wykształcenie wyższe, jest żonaty, posiada na utrzymaniu dziecko w wieku 11 lat. Obecnie pracuje jako specjalista do spraw transportu w firmie (...) sp. z o.o. osiągając miesięczny dochód 1300 zł. Był dwukrotnie karany za czyn z art. 300 § 1 kk i czyn z art. 77 § 2 kks, nie leczył się psychiatrycznie (dowód: dane osobopoznawcze k. 171, 264, dane o karalności k. 286- 288).

Oskarżony nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, że nie zamierzał doprowadzić pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Informował S. K. o tym jaka jest jego sytuacja materialna, a mimo to dostał zgodę na tankowanie pojazdów na odroczony termin płatności. Kiedy zaczął działalność miał jeden ciągnik siodłowy z naczepą, w 2008r. posiadał już 19 środków transportowych i 23

naczepy. W związku z kryzysem, który zaczął się w 2008r. zostały mu wypowiedziane kredyty i musiał oddać część leasingowanych pojazdów. Dochody uzyskiwał jedynie w latach 2004- 2007, a od 2008r. ponosił jedynie straty. Nie zapłacił pokrzywdzonemu kwoty podanej w zarzucie aktu oskarżenia, bo nie miał gotówki. Oprócz (...) jego wierzycielami był ZUS, urząd skarbowy, banki i firmy leasingowe. Toczyło się wobec niego wiele postępowań egzekucyjnych. Po 2011r. przestał kupować paliwo u pokrzywdzonego, gdyż nie chciał powiększać zadłużenia, zaczął tankować gdzie indziej za gotówkę. Działalność gospodarczą prowadził do 2015r. Nie realizował warunków zawartej przed mediatorem ugody, gdyż musiał zredukować liczbę jeżdżących u niego pojazdów (k. 264- 265, 276- 277).

Sąd uznał za wiarygodne wyjaśnienia oskarżonego jedynie w części w jakiej wskazał okres, w którym prowadził działalność, fakt nie wykazywania wobec urzędu skarbowego od 2008r. dochodów, zalegania z płatnościami także wobec innych wierzycieli i prowadzenia wobec niego postępowań egzekucyjnych. W tym zakresie są one bezsporne, znajdują potwierdzenie w dowodach z dokumentów w postaci pism ZUS-u, urzędu skarbowego, akt komorniczych.

Nie należało natomiast dać wiary wyjaśnieniom M. K., w których nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu oraz podał, że informował pracownika pokrzywdzonego o złej kondycji finansowej jego firmy, istnieiu zadłużenia także wobec innych dostawców paliw. Pozostają one w ewidentnej sprzeczności z zeznaniami S. K. i W. G., z których wynika, że oskarżony nie informował ich o tym fakcie przed zawarciem umowy, a o jego licznych długach dowiedzieli się dopiero po zakończeniu współpracy. Jako przekonujące ocenić należało twierdzenia tych świadków, że posiadając wiedzę o zadłużeniu oskarżonego, nie wyraziliby zgody na zawarcie umowy o sprzedaż paliwa na odroczony termin płatności. W ocenie Sądu, M. K. kupując u pokrzywdzonego przez kilka miesięcy znaczne ilości paliwa za gotówkę, świadomie starał się uwiarygodnić jako rzetelny klient, po to aby następnie zaopatrywać swoje pojazdy w olej napędowy i nie uiścić zań należności. Nadto, za udowodnione uznać należało, że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Za takim stanowiskiem przemawia fakt, iż faktycznie prowadził swą działalność do 2015r., kupował paliwo u innych dostawców za gotówkę, a nie podjął żadnych starań, by uzgodnić warunki spłaty, uregulować w ratach choć część należności. Wprost przeciwnie, unikał kontaktów

z pokrzywdzonym, nie odbierał od niego telefonów, ani wezwań do zapłaty mimo, że po stronie W. G., pomimo upływu kilku lat istniała wola polubownego załatwienia sprawy.

Zeznania świadków S. K. (k. 49. 265- 267, 291) i W. G. (k. 275- 277) należało podzielić w całości. Są one spójne, logiczne, konsekwentne. Wprawdzie

byli oni osobiście zainteresowani wynikiem sprawy, jednakże opisali okoliczności zajścia w sposób szczerzy, przekonywujący, nie starali się podawać faktów, które by nie zaistniały. Za wiarygodnością ich zeznań przemawia również argument, iż pokrzywdzony złożył zawiadomienie o przestępstwie dopiero po wyczerpaniu wszelkich dopuszczalnych prawem możliwości odzyskania swojej należności w drodze postępowania cywilnego i całkowitej bierności oskarżonego. Nawet wówczas, podczas postępowania mediacyjnego wyraził zgodę na rozłożenie oskarżonemu płatności na niewysokie raty. Takie postępowanie pokrzywdzonego wskazuje, iż nie kierował się chęcią zemsty, czy dokuczenia oskarżonemu, a jedynie dążeniem do skłonienia go do naprawienia wyrządzonej szkody.

Nie należało jedynie dać wiary zeznaniom S. K. złożonym na rozprawie w dniu 12 lutego 2013r. (k. 227), w których podał, że w 2010r. otrzymali od przedstawiciela (...) informację, że oskarżony ma problemy. Po odczytaniu tych zeznań na kolejnej rozprawie świadek zaprzeczył tej relacji wskazując, że zostało to źle zapisane, albowiem wiedzę taką uzyskali na pewno po kwietniu 2011r.

Zeznaniom świadków- R. S. (k. 277), T. W. (k. 283) i J. B. (k. 291- 292), pracowników stacji paliw przy ul. (...) w L., Sąd dał wiarę. Podali oni, że oskarżony nie informował ich o złej kondycji finansowej jego firmy, zdarzało się, iż na polecenie pracodawcy nie tankowali samochodów oskarżonego. Ich zeznania są logiczne, obiektywne i brak jest podstaw, by je kwestionować.

Podobnie należało uznać za wiarygodne zeznania świadków: M. W. (k. 296) i M. Ś. (k. 299). Potwierdzili oni, że oskarżony prowadził swą działalność do 2015r.,

zdarzało się, że wynagrodzenia za pracę otrzymywali z opóźnieniem, z powodu trudnej sytuacji firmy. Ich relacje są przekonywujące, lecz pozostają bez istotnego wpływu na ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Sąd obdarzył także wiarą zgromadzone w aktach sprawy dowody z dokumentów, których autentyczność oraz prawdziwość stwierdzonych w nich faktów nie była kwestionowana i nie budzi wątpliwości. Co do ich formy oraz treści strony nie zgłaszały uwag i zastrzeżeń. Wskazane dowody uzupełniają materiał dowodowy sprawy, korelują z dowodami osobowymi, uznanymi przez Sąd za wiarygodne. Ponadto, Sąd obdarzył wiarą i uznał za miarodajne dla stwierdzenia odpowiednich faktów, pozostałe dowody z dokumentów w postaci danych z Krajowego Rejestru Karnego na okoliczność karalności oskarżonego, a także danych osobopoznawczych. Dowody te mają moc dokumentów urzędowych, a stwierdzone w nich okoliczności nie pozostawiają żadnych wątpliwości, co do swej rzetelności, autentyczności i prawdziwości stwierdzonych w nich faktów.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że wina M. K. odnośnie

dokonania zarzucanego mu w akcie oskarżenia przestępstwa nie budzi wątpliwości. Należało jedynie częściowo zmienić jego opis uznając, iż oskarżony działał w okresie od 7 marca 2011r. do 29 kwietnia 2011r. – kiedy faktycznie dokonano zakupów paliwa, wprowadzając w błąd S. K. co do zamiaru zapłaty za nabyty towar.

Zgodnie bowiem z treścią art. 286 § 1 kk za przestępstwo określone w tym przepisie odpowiada ten, kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. W zakres znamion przedmiotowego czynu wchodzi więc doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem pokrzywdzonego oraz działanie sprawcy czynu polegające na wprowadzeniu w błąd, wyzyskaniu błędu lub niezdolności pokrzywdzonego do pojmowania należytych działań. Koniecznym elementem strony podmiotowej opisanego przestępstwa jest objęcie celu działania sprawcy i sposobu zrealizowania tego celu. Zamiar sprawcy

obejmuje więc dwa elementy. Z jednej strony czyn realizuje się w sposobie osiągnięcia celu sprawcy, który wprowadza w błąd pokrzywdzonego, poprzez podjęte w tym celu działania. Z drugiej strony sprawca obejmuje swoją świadomością, że co najmniej może uzyskać korzyść majątkową z planowanego zachowania. Wskazać przy tym należy, iż przestępstwo oszustwa z art. 286 § 1 kk jest przestępstwem popełnianym z zamiarem bezpośrednim kierunkowym. Jak powiedziano wyżej celem tym ma być osiągnięcie korzyści majątkowej przez sprawcę. Zaś art. 12 kk stanowi, że dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, uważa się za jeden czyn zabroniony.

M. K., w krótkich odstępach czasu, w okresie od 7 marca 2011r. do 29 kwietnia 2011r., w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez wprowadzenie w błąd pracownika pokrzywdzonego co do zamiaru zapłaty za zakupiony towar w postaci oleju napędowego i (...), doprowadził właściciela firmy (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 72.849, 65 zł. Zatem swoim zachowaniem wyczerpał dyspozycję art. 286 § 1 kk w zw. z art. 12 kk.

W ocenie Sądu w chwili popełnienia przypisanego oskarżonemu czynu można było od niego wymagać zachowania zgodnego z prawem.

M. K. jest osobą dorosłą, zdolną do rozpoznania znaczenia podejmowanych przez siebie czynów i kierowania swoim zachowaniem, jak też do rozpoznania bezprawności przedsięwziętego działania. Brak jest też w niniejszej sprawie okoliczności wskazujących na to, by zachodziły przewidziane prawem okoliczności wyłączające jego winę. Mógł zatem zachować się inaczej i nie zaistniały żadne względy, które możność tę by wyłączały.

Dokonując wymiaru kary Sąd uznał, że należało wobec niego zastosować ustawę obowiązującą do dnia 30 czerwca 2015r., jako względniejszą dla sprawcy. Nie przewidywała ona bowiem konieczności orzekania obowiązków określonych w art. 72 § 1 k.k.

Jako okoliczność łagodzącą należało wziąć pod uwagę fakt, iż oskarżony w czasie popełnienia przypisanego mu przestępstwa nie był jeszcze osobą karaną (k. 286- 288).

Okoliczność obciążającą stanowi natomiast znaczny stopień społecznej szkodliwości czynu wyrażający się w wyrządzeniu pokrzywdzonemu wysokiej szkody w mieniu, działanie w warunkach czynu ciągłego, nie podjęcie, pomimo upływu już pięciu lat, starań o naprawienie szkody.

Biorąc pod uwagę wymienione okoliczności, Sąd uznał, iż w niniejszym przypadku adekwatne będzie orzeczenie wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności w wymiarze jednego roku

Uwzględniając właściwości i warunki osobiste oskarżonego, w szczególności jego dotychczasowy sposób życia- M. K. posiada stałe zatrudnienie, ma na utrzymaniu dziecko, Sąd warunkowo zawiesił mu wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności, ustalając okres próby na trzy lata.

Z uwagi na powyższe oraz fakt, że oskarżony dopuścił się przestępstwa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej na mocy art. 33 § 2 kk należało orzec wobec niego karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych. Liczba stawek dziennych jest proporcjonalna do stopnia społecznej szkodliwości czynu, natomiast ustalając wysokość stawki należało mieć na uwadze trudną sytuację materialną oskarżonego. Obecnie osiąga niewysokie dochody w kwocie 1300 zł. miesięcznie.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania uzasadnia treść art. 626 § 1 kpk, art. 627 kpk oraz art. 2 ust. 1 pkt. 3 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych.

Mając powyższe na uwadze i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.